

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ПРОВІДНА РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ПІДВИЩЕННІ ІННОВАЦІЙНО – ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Мужайло В.Д., к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики,
Кривоногова І.Г., к.е.н., старший викладач кафедри управління бізнесом,
Чабаров В.О., к.т.н., доцент кафедри менеджменту і логістики
Одеська національна академія харчових технологій

Очевидно, що шляхи подолання кризового стану вітчизняної економіки слід шукати серед чинників економічного зростання. В цьому контексті інноваційно-інвестиційна активність промислових підприємств має першочергове значення, оскільки вона є базою для створення в країні сучасного високотехнологічного виробництва. Але інтенсифікація інноваційної діяльності потребує коштів, а реальний попит із боку потенційних інвесторів з різних причин дуже невеликий або взагалі відсутній. Ставлення держави до інноваційної сфери реалізується через її послідовну та прозору інвестиційну політику (5). В сучасних умовах держава має два можливих сценарії поведінки. Вона може очікувати, коли економічна ситуація в країні стабілізується, промислові підприємства вийдуть на стабільне отримання прибутку, сформується платоспроможний попит на інноваційні технології, з'явиться стабільне джерело фінансування, що буде задовольняти вимоги науко-технічної сфери, і підвищення інноваційно-інвестиційної активності відбудеться само собою. Або потрібно негайно застосовувати усі можливі заходи для підсилення інноваційно-інвестиційної активності шляхом використання усіх можливостей для стимулювання економіки, для введення у виробництво передового технологічного обладнання та сучасних технологій. Як відомо, строки морального старіння для технологій у теперішній час – 5-7 років, а для технологій у галузі електроніки – 2-3 роки. Саме тому роль інноваційної активності держави може бути вирішальною. Інноваційний процес є безперервним, і у світовій конкурентній боротьбі фактор часу має критичне значення. Без інтенсивних дій із боку держави сприятливі умови для переоснащення виробництва на інноваційній основі можуть взагалі не виникнути.

Безумовно, надходження імпульсів від виробництва, які могли б послужити стимулом для науково-технічної діяльності, є дуже важливим. Разом із тим, ініціатива може належати й безпосередньо інноваційно-інвестиційній сфері. За умов створення у країні необхідної соціально-економічної інфраструктури знаходження інноваційного споживача є можливим. Американські дослідники виділяють два типи генерування інновацій: demand pull – «підтягування попитом», за якого потреба в інноваціях виникає у виробництві, яке робить замовлення на проведення необхідних науково-дослідних та конструкторських робіт відповідним науковим організаціям; technology push – «підштовхування технологією», за якого поява нової технології, що створює нові можливості, викликає зацікавлення у комерційних структур, які позитивно оцінюють потенціал виведення даної новації на ринок. На частку першого типу припадає 74% усіх інновацій, на частку другого – 22% [2]. Ці дані свідчать про те, що ринкова та державна ініціативи можуть ефективно співіснувати одночасно,

посилюючи ефект одна одної. Отже, і теоретичні міркування, і економічна ситуація в країні дають підставу стверджувати, що для вирішення ключової проблеми національної економіки – поєднання науково-технічної та виробничої сфер, необхідна активна участь та ініціатива держави. Україні необхідна «потужна державна інвестиційна політика, метою якої має стати мобілізація внутрішніх ресурсів та залучення зовнішніх інвестицій з подальшим їх спрямуванням на реструктуризацію і технологічне оновлення промисловості, інноваційне інвестування, розвиток сучасної постіндустріальної інфраструктури»(4, с. 36)

Завдання для дослідників полягає в забезпеченні взаємозв'язку і відповідності загальної стратегії економічного зростання стійкому інноваційно-інвестиційному розвитку. У більшості стратегій ніби присутня інноваційна складова, але в реальності вона є або заміщенням імпорту, або впровадженням нових технологій, які у світі вже відомі. Поки що не створена національна інноваційна система, яка відповідала б завданням та вимогам стратегії стійкого розвитку країни. З усім тим, необхідність вибору стійкого інноваційно-інвестиційного шляху розвитку в умовах системних трансформаційних процесів, світової економічної кризи та політичної нестабільності визначає спектр економічних проблем, що постають у теперішній час перед промисловими підприємствами. Щоб забезпечити стійкий розвиток, буде потрібно розробити і запустити механізми, спираючись на закономірності ринку.

Підприємство є частиною регіону, тому під час розробки стратегії воно враховує регіональну політику і стратегію розвитку.(1) В свою чергу, макрорівень створює умови функціонування підприємства у науково-технологічних напрямках, що відповідають світовим тенденціям розвитку, і інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства через прямий та опосередкований вплив спрямовується у русло цих тенденцій. Таким чином, підвищення стійкості інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства в великій мірі залежить від регіональних стратегій, які націлені на прив'язування діяльності підприємств до досягнення цілей регіону.

Відзначимо, що реальний процес різко відрізняється від описаних у науковій літературі ситуацій. Сфера виробництва товарів та послуг поки що не дуже зацікавлена в новаціях. Рівень інноваційно-інвестиційної активності українських підприємств навіть за умов економічного підйому не перевищував 10%, що у 5-7 разів нижче, ніж у розвинутих країнах. Інноваційне оновлення вітчизняних промислових підприємств відбувається надто повільно. Причина тому – відсутність відкритості та конкуренції.

Ефективність та конкурентоздатність в Україні мають свої обмеження. Критерії ефективності та стійкості часто не співпадають. Більшість дослідників зазначає, що навіть ефективний ринок не завжди має змогу забезпечити стійкий розвиток [3]. Взагалі, питання про ефективність є ключовим для вітчизняної ситуації. Воно повинно бути переведено у зрозумілу парадигму, у доступні для нашої економіки умови. Перші кроки у цьому напрямку колись були зроблені: підприємства намагалися самостійно формувати сприятливе навколишнє середовище, створюючи різноманітні корпоративні структури – холдинги,

концерни, бізнес-групи, поєднуючи зусилля у формі союзів, альянсів, асоціацій та інших видів об'єднань.

Однак не завжди включалися механізми, що дозволяють стабілізувати економічний стан підприємств та перейти до стійкого інноваційно-інвестиційного розвитку. І тут могли б бути використані стимулюючі економічні механізми і комплексна концепція розвитку у вигляді гнучкої системи узгодження цілей і завдань на різних рівнях управління, розробки інвестиційних програм і реалізації господарської стратегії, що включає технологічне оновлення. Головне, щоб на виході отримати добре структуровану і виважену систему пріоритетів економічної політики підприємства у вигляді збалансованої стратегії стійкого інноваційно - інвестиційного розвитку.

Література

1. Актуальні питання інноваційного розвитку держави, регіонів, підприємств : [моногр.] / [За ред. В.І. Захарченко]. – Луганськ : Ноулідж, 2014. – 182 с.
2. Gregory F. Nemet. Demand-pull, technology-push, and government-led incentives for non-incremental technical change//Research Policy V. 38 – June 2009, P. 700-709.
3. Захарченко В.І. Розвиток стратегічних підходів до управління підприємством у нестабільних умовах : [моногр.] / [В.І. Захарченко, М.М. Меркулов].– Донецьк : Ноулідж, 2014. – с.188
4. Седікова І.О. Інтелектуалізація праці у концепції постіндустріального суспільства: (моногр.) /За ред. Савенка І.І..Станкевича Г.М..Седікової І.О.- Одеса: КП «Одеська міська друкарня», 2017. - 644с.
5. Череп А.В., Іванова А.Г. Інвестиційна політика України в сучасних умовах нестабільності / А.В.Череп, А.Г. Іванова // Економічний простір. 2001.- №47. - с.133-137.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ

Немченко В. В., д.е.н., професор, зав. кафедрою обліку та аудиту
Одеської національної академії харчових технологій

Важливе значення у реформуванні АПК відведено ринку землі. Його формування здійснювалось в усіх країнах з перехідною економікою. Актуальність для України вирішення цієї проблеми складається у тому, що країна з одного боку має величезний потенціал у виробництві продовольства, а з іншого не до кінця розроблені теоретичні та практичні заходи по формуванню ринку землі та економічної оцінки природних ресурсів.

Відомо, що земля виступає головним засобом виробництва, місцем проживання і умовою життя людей. У той же час земля виступає як територія держави, а тому виконує ще і політичну функцію. Не випадково, за землі боролись, вели і ведуть війни. Особливо чутливо питання землі залишається для України. В Україні існують 6,7 млн. громадян, які володіють 31 млн. га земель сільськогосподарського призначення і 10,5 млн. га знаходяться у державній власності, але у зв'язку з мораторієм, купівля – продаж землі заборонена [5]. До 90% власників земельних паїв не можуть самостійно обробляти землю (за віком, хворобою та іншими причинами), тому вимушені здавати в оренду. У 2017 році орендна плата за 1 га складала всього 50 дол., у той час як у країнах Європи – 250 дол. [7]. Ось чому, багато людей бажають продати землю і виникає потреба у

ЗМІСТ

1.	ТЕНДЕНЦИИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЛОГИСТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ АПК ГОМЕЛЬЩИНЫ Исайчикова Н. И., к.э.н., доцент Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого	3
2.	ОРГАНИЧЕСКОЕ ПРОИЗВОДСТВО КАК ОДНО ИЗ НАПРАВЛЕНИЙ РАСШИРЕНИЯ ЭКСПОРТА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ Винник О. Г. ст. преподаватель, Шваякова О. В., ст. преподаватель Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого	5
3.	МАТЕМАТИЧНИЙ МЕТОД АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ: МОДЕЛЬ ІЄРАРХІЙ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ Шекера С. С., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	9
4.	УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ Асауленко Н. В., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	11
5.	ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ Брюшкова Н. О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	13
6.	ІНСТИТУТИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В ІНТЕГРОВАНІХ СТРУКТУРАХ У ВИНОРОБСТВІ Бондаренко С.А., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	15
7.	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ Седіков Д. В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	19
8.	БЮДЖЕТНІ МЕХАНІЗМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Добрянська Н.А., д.е.н., професор, ОНПУ, м. Одеса Шевченко А.А., к.е.н., доцент, ОДАУ, м. Одеса Карастаматі Т.О., магістрант, ОНПУ, м. Одеса	21
9.	ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ Коліщук О. В., аспірант, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	23
10.	ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ Константинова Т.В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	27
11.	ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОВОГО ПІДХОДУ ДО АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Корсікова Н.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	30
12.	ТЕНДЕНЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Криницька О. О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	32
13.	ДЕРЖАВНІ РЕГУЛЯТОРНІ ЗАХОДИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ ЯК КОНКУРЕНТНА СКЛАДОВА КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	35
14.	ПРОВІДНА РІЛЬ ДЕРЖАВИ В ПІДВИЩЕННІ ІННОВАЦІЙНО- ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ Мужайло В.Д., к.е.н., доцент, Кривоногова І.Г., к.е.н., ст. викл., Чабаров В.О., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	38
15.	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ Немченко В. В., д.е.н., професор, зав. кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	40
16.	ОГЛЯД МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	43